

Överenskommelse om arbetslivsinriktad rehabilitering i gränsöverskridande situationer inom Norden

Den Nordiska konventionen om social trygghet trädde i kraft den 1 maj 2014. Konventionen är ett komplement till EU-förordningarna, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 (förordning 883/2004) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 (förordning 987/2009).

En person, som använt sig av rätten till fri rörlighet kan ha svårt att uppfylla kraven för att få både rehabilitering (vårdförmån) och kontantförmån om de nationella reglerna i såväl bosättnings- som arbetslandet tillämpas fullt ut. I praktiken finns det risk för att en sådan person kan mista rätten till någon av förmånerna. Därför behöver länderna bilaterala överenskommelser bland annat om hur man i praktiken tillämpar bestämmelserna för att förverkliga personens rätt till såväl rehabilitering som kontantförmåner.

Av artikel 12 i den nordiska konventionen om social trygghet framgår att de nordiska länderna ska samarbeta när det gäller arbetslivsinriktad rehabilitering. Det administrativa avtalet till konventionen anges i artikel 9 närmare hur konventionens artikel 12 ska tillämpas.

Enligt avtalet ska överenskommelser angående den praktiska hanteringen av ärenden för en person som är bosatt i ett nordiskt land men arbetar i ett annat nordiskt land och som behöver arbetslivsinriktad rehabilitering arbetas fram mellan institutionerna i de nordiska länderna.

Generaldirektörerna för Försäkringskassan och Tryggingastofnun beslutar därför att godkänna "Överenskommelse mellan Försäkringskassan, Sverige och Tryggingastofnun, Island, om administrativa rutiner för arbetslivsinriktad rehabilitering i gränsöverskridande situationer".

Överenskommelsen tillämpas från den 1. mars 2015.

Överenskommelsen ska följas upp i samband med de årliga mötena i nordiska rehabiliteringsgruppen med början ett år efter det att den börjar tillämpas. Varje institutions uppföljning och erfarenheter bör skickas som underlag till rehabiliteringsgruppens årliga möte.

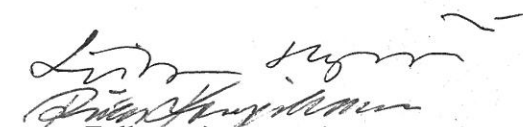
Nordiska rehabiliteringsgruppen gör de ändringar i överenskommelsen som följer av uppföljningarna och de eventuella ändringar i lagstiftningen som kan påverka överenskommelsen.

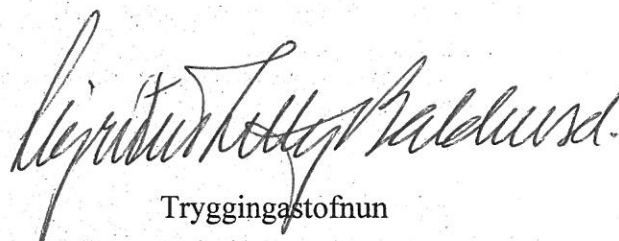
Nordiska rehabiliteringsgruppen rapporterar sitt arbete och erfarenheter av överenskommelsen till det nordiska förbindelseorgansmötet.

Överenskommelsen ska publiceras på de berörda institutionernas hemsidor.

Reykjavik/Helsinki den

2015

Folkpensionsanstalten (FPA)/
Pensionsskyddscentralen (PSC)

Tryggingastofnun

Överenskommelse
mellan
Tryggingastofnun
och
Folkpensionsanstalten/Pensionsskyddscentralen
om administrativa rutiner för arbetslivsinriktad
rehabilitering i gränsöverskridande
situationer

Inledning

Denna överenskommelse omfattar personer som har använt sig av rätten till fri rörlighet och är försäkrade genom arbete i ett nordiskt land och som är stadigvarande bosatt i ett annat nordiskt land. Vilket land som är arbetsland respektive bosättningsland ska vara utrett innan detta avtal börjar användas.

En person, som använt sig av rätten till fri rörlighet kan ha svårt att uppfylla kraven för att få både rehabilitering (vårdförmån) och kontantförmån om de nationella reglerna i såväl bosättnings- som arbetslandet tillämpas fullt ut. Det finns därmed en risk för att en sådan person kan mista rätten till någon av förmånerna. Därför behövs bilaterala överenskommelser om hur man i praktiken ska tillämpa bestämmelserna för att förverkliga personens rätt till både rehabilitering och kontantförmåner.

Tolkning och tillämpning av bestämmelserna i denna överenskommelse ska ske enligt den allmänna EU-rättsliga principen om likabehandling. Beaktandeskäl 8 i förordning 883/2004 anger att den allmänna principen om likabehandling är av särskild betydelse för arbetstagare som inte är bosatta i den medlemsstat där de är anställda, bland annat gränsarbetare.

1. Stöd för överenskommelsen

Denna överenskommelse bygger på EU-förordningarna 883/2004 och 987/2009 samt bestämmelserna i den Nordiska konventionen om social trygghet när det gäller gränsöverskridande rehabiliteringssituationer.

I synnerhet bör tillämpningen av överenskommelsen styras av förbudet mot direkt och indirekt diskriminering i artikel 4 i förordning 883/2004 tillsammans med bestämmelsen om beaktande av likvärdiga förmåner, inkomster, omständigheter och händelser i artikel 5 i förordning 883/2004.

1.1 EU:s förordningar 883/2004 och 987/2009

Enligt Administrativa kommissionens beslut nr 115 den 15 december 1982 ingår arbetslivsinriktad rehabilitering i begreppet vårdförmåner i EU-förordningarna. Huvudregeln är att vårdförmåner ska tillhandahållas i bosättningslandet på arbetslandets bekostnad. Detta betyder att den försäkrade har rätt att få sin rehabilitering i bosättnings- eller arbetslandet enligt artikel 17 och 18.1 i förordningen 883/2004.

Artikel 17 har följande lydelse: ”En försäkrad person eller dennes familjemedlemmar, som är bosatta i en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten, skall i bosättningsmedlemsstaten få de vårdförmåner som för den behöriga institutionens räkning utges av institutionen på bosättningsorten i enlighet med den lagstiftning som institutionen tillämpar, som om de vore försäkrade enligt denna lagstiftning.”

Enligt artikel 18.1 ”skall den försäkrade personen och dennes familjemedlemmar som avses i artikel 17 även ha rätt till vårdförmåner under vistelse i den behöriga medlemsstaten. Vårdförmånerna skall utges av den behöriga institutionen och på denna institutions bekostnad, i enlighet med bestämmelserna i den lagstiftning som den tillämpar, som om de berörda personerna vore bosatta i den medlemsstaten”.

Artikel 8.2 i förordning 883/2004 ger stöd för att två eller flera medlemsstater vid behov får ingå konventioner, som bygger på förordningens principer och anda.

Artikel 8.2 i förordning 987/2009 ger ytterligare stöd genom att stadga att ”Medlemsstater får vid behov ingå överenskommelser med varandra om tillämpningen av de konventioner som avses i artikel 8.2 i grundförordningen, förutsatt att dessa överenskommelser inte negativt påverkar de berörda personernas rättigheter och skyldigheter”.

1.2 Nordisk konventionen om social trygghet

Artikel 12 i Nordisk konvention om social trygghet, som trädde ikraft den 1 maj 2014, handlar om samarbete mellan de nordiska länderna när det gäller rehabilitering. Denna artikel lyder:

”1. I gränsöverskridande situationer ska berörda institutioner i den behöriga staten och i bosättningsstaten samarbeta för att ge stöd och aktiva åtgärder till personer i syfte att påverka möjligheterna till inträde och återgång i arbete. Institutionen i bosättningsstaten ska, efter samråd med institutionen i den behöriga staten, tillhandahålla sådana insatser som inom ramen för landets lagstiftning är möjliga.

2. Om en insats skulle kunna innebära ändring av försäkringstillhörighet ska institutionerna så långt som möjligt lösa situationen till fördel för den enskilde.”

Artikel 15 i konventionen har rubriken ”Avstående från återbetalning” och artikelns punkt 2 säger att ”avståendet från återbetalning ska också avse utgifter för åtgärder som nämnts i artikel 12 om rehabilitering”.

I det administrativa avtalet till den nordiska konventionen anger artikel 9 hur konventionens artikel 12 ska tillämpas. Artikel 9 lyder:

”1. De berörda institutionerna ska bilateralt komma överens om administrativa rutiner för rehabilitering inom 2 år från det att avtalet och konventionen trätt ikraft för respektive land.

2. I situationer där man tar ställning till pension eller motsvarande förmån ska de berörda institutionerna meddela uppgifter om rehabiliteringsåtgärder som påbörjats, har genomgåts eller skulle vara möjliga i ett enskilt fall.”

Artikel 10.2 i det administrativa avtalet betonar särskilt att:

”I konkreta fall har de berörda institutionerna att samarbeta i syfte att så långt som möjligt lösa situationen till fördel för den enskilde. Om resultatet för den enskilde kan, vid en objektiv bedömning, uppfattas som uppenbart orimligt kan de dispensmöjligheter som följer av förordningen utnyttjas. Detta gäller särskilt vid arbetslivsinriktad rehabilitering enligt artikel 9.”

1.3 Berörda institutioner

Denna överenskommelse gäller bilateralt mellan de berörda institutionerna i Finland och Island. Dessa institutioner är:

Finland – Folkpensionsanstalten (FPA) och Pensionsskyddscentralen (PSC)

Island – Tryggingastofnun

FPA är förbindelseorgan och kontaktpunkt i Finland och samarbetar med den behöriga arbetspensionsanstalten.

Arbetspensionerna sköts av försäkringsbolag, pensionsstiftelser, pensionskassor och pensionsanstalter med särskilt uppdrag. Pensionsskyddscentralen (PSC) är ett samorgan för arbetspensionssystemet och producerar gemensamma tjänster för detta.

PSC är också förbindelseorgan i ärenden som gäller arbetspensionssystemet och enligt bestämmelserna i grundförordningen och tillämpningsförordningen om tillämplig lagstiftning (utsända arbetstagare etc.)

1.4 Definitioner

I denna överenskommelse används följande begrepp med den betydelse som här anges.

Definitioner från artikel 1 i EU:s förordning 883/2004

Arbete som anställd: en verksamhet eller en likvärdig situation som betraktas som sådan vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat där denna verksamhet utövas eller denna situation råder

Behörig institution: den institution hos vilken den berörda personen är försäkrad vid den tidpunkt då en ansökan om förmåner görs

Försäkrad person: i fråga om de grenar av trygghetssystemen som omfattas av bestämmelserna i avdelning III, kapitlen 1 och 3, varje person som uppfyller villkoren i lagstiftningen i den medlemsstat som är behörig enligt bestämmelserna i avdelning II för rätt till en förmån, med beaktande av bestämmelserna i denna förordning

Lagstiftning: i förhållande till varje medlemsstat, de lagar, författningar och övriga tillämpningsbestämmelser som rör de grenar av social trygghet som avses i artikel 3.1.

Verksamhet som egenföretagare: en verksamhet eller en likvärdig situation som betraktas som sådan vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat där denna verksamhet utövas eller denna situation råder.

Vårdförmån: vårdförmåner som tillhandahålls enligt en medlemsstats lagstiftning vilka är avsedda att tillhandahålla, tillgängliggöra, direkt betala eller ersätta kostnaden för sjukvård och sjukvårdsprodukter samt sidotjänster till denna vård.

Andra definitioner av begrepp som förekommer i överenskommelsen

En person som arbetar: en anställd, egen företagare eller arbetslös person.

Arbetslivsinriktad rehabilitering: insats eller åtgärd enligt nationell lagstiftning för att hjälpa personer att inträda eller återgå i arbetet.

Gränsöverskridande situation: när en person är bosatt i ett land och samtidigt försäkrad i ett annat land.

Invalidpensionsförmån: ekonomisk ersättning i form av pension vid inkomstbortfall på grund av sjukdom eller skada

Kontantförmån: ekonomisk ersättning vid inkomstbortfall på grund av sjukdom eller skada

1.5 Utvärdering av överenskommelsen och uppdatering av bilagor

Denna överenskommelse ska följas upp i samband med de årliga mötena i nordiska rehabiliteringsgruppen med början ett år efter det att den börjar tillämpas. Varje institutions uppföljning och erfarenheter bör skickas som underlag till rehabiliteringsgruppens årliga möte.

Nordiska rehabiliteringsgruppen gör de ändringar i överenskommelsen som följer av uppföljningarna och de eventuella ändringar i lagstiftningen som kan påverka överenskommelsen.

Nordiska rehabiliteringsgruppen rapporterar erfarenheter av överenskommelsen till det nordiska förbindelseorgansmötet.

2. Administrativa rutiner

2.1. Arbetar i Finland och bosatt i Island

Finland är behörig stat med ansvar för utbetalning av kontantförmåner.

Finland bedömer om en rehabiliteringsåtgärd, som genomförs i Island enligt isländsk lagstiftning, uppfyller villkoren för utbetalning av ersättning från Finland.

Tryggingastofnun har ansvar för att samordna de åtgärder som planeras i Island och som olika aktörer ansvarar för.

Finland och Tryggingastofnun ska tillsammans med den försäkrade arbeta för att rehabiliteringen ska kunna genomföras på överenskommet sätt och för att planerat resultat ska uppnås.

En dialog ska föras mellan Finland och Tryggingastofnun innan ett besked lämnas om att en rehabiliteringsåtgärd inte kan genomföras eller godkännas.

Om en person kontaktar Tryggingastofnun i stället för FPA/arbetspensionsanstalten i anslutning till sitt rehabiliteringsärende uppmanar Tryggingastofnun kunden att vända sig till FPA för råd och vägledning i att söka rehabilitering.

Rehabilitering av personer utan arbetsgivaregenomförs som för arbetstagare. Detta gäller arbetslösa som blir sjukskrivna, sjukskrivna som mister sin anställning under sjukperioden, egenföretagare, uppdragstagare med flera.

2.1.1 Begäran från Finland om behov av rehabilitering i Island

När en person som bor i Island och är försäkrad på grund av arbete i Finland bedöms vara i behov av rehabiliteringsinsatser för att kunna inträda eller återgå i arbete, skickar FPA/arbetspensionsanstalten "Begäran om samarbete för arbetslivsinriktad rehabilitering" till Tryggingastofnun.

Den information och de underlag som, om de finns, ska skickas till Tryggingastofnun är:

- Intyg som visar att personen är försäkrad i och får eller har sökt kontantförmåner från Finland. Kopia av beslut om kontantförmån, varaktigheten och information om villkoren för rätten till fortsatt förmån bifogas. Information om de aktuella förmånerna finns i bilagorna eller på www.fpa.fi / www.arbetspension.fi
- FPA:s/arbetspensionsanstaltens bedömning, av att det finns behov av arbetslivsinriktad rehabilitering och vilka konsekvenser detta har för rätten till kontantförmåner. FPA:s / arbetspensionsanstaltens egen bedömning/utredning att möjligheterna till rehabilitering hos den egna arbetsgivaren för tillfället är uttömda ska bifogas.

- Aktuellt läkarintyg, medicinskt utlåtande och andra relevanta underlag, till exempel dokumentation av intervju och uppföljningsplaner från arbetsgivaren/företagshälsovården, relevant rehabiliteringshistorik – vad som genomförts tidigare, uppdaterad information om den medicinska situationen, eventuella rapporter från specialister, tidigare planer.
- Kopia av FPA:s/arbetspensionsanstaltens information till personen om att Island fått ovanstående information för att kunna ta ställning till om Island kan erbjuda lämpliga rehabiliteringsåtgärder, avsikten med detta samt information om vilka krav som ställs på den försäkrade för att han eller hon ska fortsätta erhålla utbetalning av kontantförmånen.
- Kontaktinformation med telefonnummer till aktuell handläggare på FPA/arbetspensionsanstalten.

2.1.2 Handläggningen i Island

Tryggingastofnun meddelar aktuell handläggare på FPA/arbetspensionsanstalten att förfrågan är mottagen.

Vid behov hämtar Island in kompletterande information som behövs för att kunna handlägga ärendet i enlighet med isländska nationella lagstiftningen.

Vid oenighet mellan Tryggingastofnun och den försäkrade eller osäkerhet om vad som är nödvändig åtgärd inom ramen för förfrågan/beställningen ska frågan avgöras av FPA/arbetspensionsanstalten.

Rehabiliteringen kan genomföras och åtgärderna godkänns av Finland

När Island kommit fram till vilka rehabiliteringsåtgärder som kan erbjudas meddelar man Finland att behovet av rehabilitering kan tillmötesgå. En plan för insatsen bifogas. Planen - ”Plan för återgång i arbete” med mål, delmål och uppföljningstidpunkter ska godkännas av FPA/arbetspensionsanstalten och fungerar som en godkänd aktivitetsplan. Rehabiliteringen genomförs inom ramen för isländsk lagstiftning.

FPA/arbetspensionsanstalten informeras löpande vid de överenskomna tidpunkterna om hur rehabiliteringsinsatsen fortskrider samt vid särskilt behov eller avbrott i den pågående åtgärden. Alla kontakter med FPA/arbetspensionsanstalten dokumenteras i journal i akt.

Vid avbrott i en pågående åtgärden kontrollerar Tryggingastofnun orsaken till avbrottet. FPA/arbetspensionsanstalten utvärderar informationen från Tryggingastofnun och meddelar den försäkrade konsekvensen för rätten till ersättning.

Risk för ändrad försäkringstillhörighet

I det fall en rehabiliteringsåtgärd kan leda till att försäkringstillhörigheten övergår från Finland till Island på grund av att en rehabiliteringsåtgärd kan ses som arbete i Island och personen därför riskerar att förlora sin finska kontantförmån ska en överenskommelse enligt artikel 16 i EU-förordning 883/2004 träffas mellan

Tryggingastofnun och Pensionsskyddscentralen som innebär att personen även fortsättningsvis är försäkrad i Finland.

Ändringar av rehabiliteringsplanen

Island kan föreslå ändringar av planen och förändringar av målet för planen på grund av exempelvis ändringar av den försäkrades hälsotillstånd eller behov av rehabilitering. FPA/arbetspensionsanstalten ska godkänna dessa förändringar innan de kan genomföras.

Rehabiliteringen kan genomföras men åtgärderna godkänns inte av Finland

Om Finland inte kan godkänna de åtgärder som Island föreslår, på grund av att de inte uppfyller villkoren för rätten till ersättning, ska Finland föra en dialog med Island om alternativa åtgärder. Om dialogen inte leder till en åtgärd som FPA/arbetspensionsanstalten kan godkänna, ska FPA/arbetspensionsanstalten själv erbjuda den försäkrade rehabilitering med hänsyn till målet för rehabiliteringen. När man bedömer om åtgärderna uppfyller villkoren för rätten till ersättning ska hänsyn tas till den enskildes bästa.

Rehabiliteringen kan inte genomföras

Tryggingastofnun meddelar FPA/arbetspensionsanstalten att rehabiliteringsbehovet inte kan tillgodoses inom ramen för islandsk lagstiftning. Ställningstagandet motiveras till exempel med hänvisning till den försäkrades tillstånd, att han eller hon inte vill delta i den åtgärd som föreslagits eller att Island inte har en passande åtgärd.

Innan beslutet fattas, om att rehabiliteringsbehovet inte kan tillgodoses inom ramen för islandsk lagstiftning, ska Tryggingastofnun kontakta FPA/arbetspensionsanstalten om detta. Därefter utreder FPA/arbetspensionsanstalten möjligheterna till rehabilitering och rätten till förmån Finland.

2.1.3 Ändrat bosättningsland

Om den försäkrade flyttar från Island kontrollerar Tryggingastofnun orsaken till detta. Tryggingastofnun informerar FPA/arbetspensionsanstalten om ändrat bosättningsland och att rehabiliteringsåtgärden därför har avslutats.

2.1.4 Avslutad rehabilitering

När Tryggingastofnun har bedömt att personen har fått tillbaka arbetsförmågan i enlighet med planen, meddelar Tryggingastofnun detta till den behöriga institutionen i Finland.

Om Tryggingastofnun bedömer att alla rehabiliteringsmöjligheter är uttömda eller att fortsatt rehabilitering inte bedöms vara meningsfull avslutas ärendet. Tryggingastofnun meddelar detta till den behöriga institutionen Finland.

Handläggningen avslutas även i de fall personen inte medverkar i rehabiliteringsåtgärderna. Tryggingastofnun meddelar då detta till FPA/arbetspensionsanstalten med information om vad Tryggingastofnun vidtagit för åtgärder innan handläggningen avslutades. Beslut om rätten till förmånen fattas av FPA/arbetspensionsanstalten.

Om ersättningsperioden tar slut eller villkoren inte längre uppfylls och personen inte återvänder till arbete, ska en dialog föras mellan Island och Finland om eventuella möjligheter till hjälp, rådgivning och vägledning. Oavsett anledningen till att rehabiliteringen avslutas ska en slutrapport skickas till arbetslandet om vad som gjorts i ärendet.

2.2 Arbetar i Island och bosatt i Finland

Island är behörig stat med ansvar för utbetalning av rehabiliteringsersättning och administration av rehabilitering under den tid sjukpenning betalas från fackförbunden.

Tryggingastofnun bedömer om en rehabiliteringsåtgärd, som genomförs i Finland enligt finsk lagstiftning, uppfyller villkoren för utbetalning av ersättning från Island.

FPA/ arbetspensionsanstalten har ansvar för att samordna de åtgärder som planeras i Finland och som andra aktörer ansvarar för.

FPA/ arbetspensionsanstalten och Tryggingastofnun ska gemensamt arbeta för att den försäkrade kan hålla kontakt med arbetsmarknaden och så fort som möjligt komma tillbaka i arbete. De ska samarbeta så att rehabiliteringen kan genomföras på överenskommet sätt och för att planerat resultat ska uppnås. Om en person kontakter FPA/ arbetspensionsanstalten i stället för Tryggingastofnun med anledning av sitt rehabiliteringsärende uppmanar FPA/ arbetspensionsanstalten personen att vända sig till Tryggingastofnun för råd och vägledning i att söka rehabilitering.

Rehabilitering av personer utan arbetsgivare genomförs som för arbetstagare. Detta gäller arbetslösa som blir sjukskrivna, sjukskrivna som mister sin anställning under sjukperioden, egenföretagare, uppdragstagare med flera.

2.2.1 Begäran från Tryggingastofnun om behov av rehabilitering i Finland

När en person som bor i Finland och är försäkrad på grund av arbete i Island bedöms vara i behov av rehabiliteringsinsatser skickar Tryggingastofnun "Begäran om samarbete för arbetslivsinriktad rehabilitering" till FPA.

Den information och de underlag som, om de finns, ska skickas till FPA är:

- Intyg som visar att personen är försäkrad i Island och får eller har sökt sjukpenning eller rehabiliteringsersättning från Island. Kopia av beslut om sjukpenning eller rehabiliteringsersättning, varaktigheten och information om villkoren för rätten till fortsatt förmån bifogas. Information om de aktuella förmånerna finns i bilagorna eller på www.tr.is.
- Tryggingastofnuns bedömning av att det finns behov av arbetslivsinriktad rehabilitering och vilka konsekvenser detta har för rätten till sjukpenning eller rehabiliteringsersättning.

- Aktuellt läkarintyg, medicinskt utlåtande, rehabiliteringsplan och andra relevanta underlag till exempel relevant rehabiliteringshistorik – vad som genomförts tidigare, uppdaterad information om den medicinska situationen, eventuella rapporter från specialister, tidigare planer etc.
- Kopia av Tryggingastofnuns information till personen om att FPA/ arbetspensionsanstalten fått ovanstående information för att kunna ta ställning till om FPA/ arbetspensionsanstalten kan erbjuda lämpliga rehabiliteringsåtgärder, avsikten med detta samt information om vilka krav som ställs på den försäkrade för att han eller hon ska fortsätta erhålla utbetalning av sjukpenning eller rehabiliteringsersättning.
- Kontaktinformation med telefonnummer till aktuell handläggare hos Tryggingastofnun.

2.2.2 Handläggningen i Finland

Vid behov hämtar Finland in kompletterande information som behövs för att kunna handlägga ärendet i enlighet med finsk lagstiftning. FPA informerar

Tryggingastofnun om den finska kontaktpunkten inte är FPA.

FPA/arbetspensionsanstalten upprättar en kontakt med kontaktpersonen hos

Tryggingastofnun och bekräftar att de har tagit emot begäran.

Vid oenighet mellan FPA/ arbetspensionsanstalten och den försäkrade eller osäkerhet om vad som är en nödvändig insats ska frågan avgöras av Tryggingastofnun.

Rehabiliteringen kan genomföras och åtgärderna godkänns av Tryggingastofnun

När FPA/ arbetspensionsanstalten kommit fram till vilka rehabiliteringsåtgärder som kan erbjudas meddelar man Tryggingastofnun att behovet av rehabilitering kan tillmötesgå. En plan för insatsen bifogas. Planen - "Plan för återgång i arbete" med mål, delmål, uppföljningstidpunkter – ska godkännas av Tryggingastofnun och fungerar som en godkänd rehabiliterings-/aktivitetsplan. Rehabiliteringen genomförs inom ramen för finsk lagstiftning och för Finlands räkning.

Tryggingastofnun informeras löpande vid överenskomna tidpunkter om hur rehabiliteringsinsatsen fortskrider samt vid särskilt behov eller avbrott i den pågående åtgärden. Alla kontakter med Tryggingastofnun dokumenteras i journal i akt.

Vid avbrott i den pågående åtgärden kontrollerar FPA/ arbetspensionsanstalten orsaken till avbrottet, Tryggingastofnun utvärderar informationen från FPA/ arbetspensionsanstalten och meddelar personen konsekvensen för rätten till ersättning.

Risk för ändrad försäkringstillhörighet

I det fall en rehabiliteringsåtgärd kan leda till att försäkringstillhörigheten övergår från Island till Finland på grund av att en rehabiliteringsåtgärd kan ses som ett arbete i Finland och personen därför riskerar att förlora sin isländska sjukpenning eller rehabiliteringsersättning ska en överenskommelse enligt artikel 16 i EU-förordning

883/2004 träffas mellan Pensionsskyddscentralen och Tryggingastofnun som innebär att personen även fortsättningsvis är försäkrad i Island. Ändringar av rehabiliteringsplanen

FPA/ arbetspensionsanstalten kan föreslå ändringar av planen och förändringar av målet med planen på grund av t.ex. förändringar av den försäkrades hälsotillstånd eller behov av rehabilitering. Tryggingastofnun ska godkänna dessa förändringar, innan de kan genomföras.

Rehabiliteringen kan genomföras men åtgärderna godkänns inte av Tryggingastofnun

Om Tryggingastofnun inte kan godkänna de åtgärder som FPA/ arbetspensionsanstalten föreslår, på grund av att de inte uppfyller villkoren för rätten till ersättning, ska Tryggingastofnun föra en dialog med FPA/ arbetspensionsanstalten om alternativa åtgärder. Om dialogen inte leder till en åtgärd som Tryggingastofnun kan godkänna ska Tryggingastofnun ta över ansvaret för rehabiliteringen.

När man bedömer om åtgärderna uppfyller villkoren för rätten till ersättning ska hänsyn tas till den enskildes bästa.

Rehabiliteringen kan inte genomföras

FPA/ arbetspensionsanstalten meddelar Tryggingastofnun att rehabiliteringsbehovet inte kan tillgodoses inom ramen för finsk lagstiftning. Ställningstagandet ska motiveras, till exempel med hänvisning till den försäkrades tillstånd, att han eller hon inte vill delta i den åtgärd som föreslagits eller till att Finland inte har någon passande åtgärd.

Innan beslutet fattas om att rehabiliteringsbehovet inte kan tillgodoses inom ramen för finsk lagstiftning ska FPA/ arbetspensionsanstalten kontakta Tryggingastofnun och meddela detta. Därefter utreder Tryggingastofnun möjligheterna till rehabilitering och rätten till förmån i Island.

2.2.3 Ändrat bosättningsland

Om den försäkrade flyttar från Finland kontrollerar FPA/ arbetspensionsanstalten orsaken till detta. FPA/ arbetspensionsanstalten informerar Tryggingastofnun om ändrat bosättningsland och att rehabiliteringsåtgärden därför har avslutats. FPA/ arbetspensionsanstalten skickar över en sammanfattning av vad som gjorts till Tryggingastofnun.

2.2.4 Avslutad rehabilitering

När personen har genomgått nödvändiga rehabiliteringåtgärder enligt rehabiliteringsplanen meddelar Finland detta till Tryggingastofnun.

Om FPA/ arbetspensionsanstalten bedömer att alla rehabiliteringsmöjligheter är uttömda eller att fortsatt rehabilitering inte bedöms vara meningsfull avslutas ärendet. FPA/ arbetspensionsanstalten meddelar detta till Tryggingastofnun.

Handläggningen avslutas även i de fall personen inte medverkar i rehabiliteringsåtgärderna. FPA/ arbetspensionsanstalten meddelar då detta till Tryggingastofnun med information om vad FPA/ arbetspensionsanstalten vidtagit för

åtgärder innan handläggningen avslutades. Beslut om rätten till kontantförmånen fattas av Tryggingastofnun.

Om ersättningsperioden tar slut eller villkoren inte längre uppfylls och personen inte återvänder till arbete, ska en dialog föras mellan FPA/ arbetspensionsanstalten och Tryggingastofnun om eventuella möjligheter till hjälp, rådgivning och vägledning. Oavsett anledning till att rehabiliteringen avslutas ska en slutrapport om vad som gjorts i ärendet, skickas till arbetslandet.

Bilagor/Länkar

- Begäran om samarbete för arbetslivsinriktad rehabilitering
- Sluttrapport om arbetslivsinriktad rehabilitering
- Översikt över sjukförsäkringarna i Norden

- **Island:**
- Isländska lagbestämmelser om rehabilitering
- Generell beskrivning av ansökningshanteringen i Island
- Bild av rehabiliteringsprocessen i Island
- Rehabiliteringsplan (form)

- Frågor skickas till endurhaefing@tr.is & tr@tr.is & international@tr.is

- **Finland:**
- Beskrivning av kontantförmåner
- Bild av rehabiliteringsprocessen i Finland
- Arbetslivsinriktad rehabilitering – som antingen FPA eller arbetspensionsanstalten ansvarar för
- Länk till FPAs hemsida <http://www.fpa.fi>
- Länk till Pensionsskyddscentralens hemsida <http://www.etk.fi/sve/>
- <http://www.tyoelake.fi/sv/Sidor/Etusivu.aspx>

Begäran om samarbete för arbetslivsinriktad rehabilitering

Blanketten används vid begäran om hjälp med arbetslivsinriktad rehabilitering i annat nordiskt land

Personuppgifter

Namn	Förnamn Efternamn	Telefonnummer	/
Personligt ID-nummer behörigt land	ÅÅÅÅMMDD-XXXX	E-postadress	
Personligt ID-nummer bosättningsland		Adress	
Medborgarskap			

Försäkringsuppgifter

Beviljad förmån ¹	Ange förmån Förmån	Från och med ÅÅÅÅ-MM-DD	Förmånen kan som längst beviljas ² (se A1)	Till och med ÅÅÅÅ-MM-DD
Omfattad av behörigt lands lagstiftning ³	Från och med ÅÅÅÅ-MM-DD		Andra förmåner från behörigt land ⁴	

Uppgifter om arbetsgivare och arbete i det behöriga landet

Anställning i det behöriga landet ⁵	Från och med ÅÅÅÅMMDD	Till och med ÅÅÅÅMMDD	Kontaktperson hos arbetsgivaren ⁶	Förnamn Efternamn, titel
Yrke och arbetsuppgifter ⁷			E-postadress	
			Telefonnummer	/
			Arbetsgivarens namn	
			Arbetsgivarens adress	

Bedömning av rehabiliteringsbehov

Sammanfattande beskrivning av den försäkrades rehabiliteringsbehov ⁸ "Beskriv kortfattat din bedömning om att den försäkrade behöver rehabilitering i bosättningslandet och anledningen till det. Förklara också varför rehabilitering hos arbetsgivaren inte är aktuell. Hänvisa till relevanta bilagor."
Önskemål/förslag på tänkbara rehabiliteringsåtgärder ⁹ "Institutionen på bosättningsorten kommer att utreda om det finns lämpliga rehabiliteringsåtgärder. Om du känner till någon typ av åtgärd som du tror skulle passa särskilt bra för den försäkrades behov så kan du skriva det här, hänvisa gärna till bilagor, till exempel läkarutlåtande."
Tidigare genomförd rehabilitering ¹⁰ "Här kan du kortfattat beskriva vad för rehabiliteringsåtgärder som redan har prövats. Hänvisa gärna till bilagor, till exempel utlåtande från arbetsgivaren, dokument från avstämningsmöte eller liknande."
Övriga upplysningar ¹¹ "Ange ytterligare relevant information som institutionen i bosättningslandet kan behöva veta, till exempel sjukhistorik, ytterligare arbete, har ställföreträdare, behov av tolk."

Behörig institution

Institution och kontaktuppgifter	Datum ÅÅÅÅ-MM-DD
Adress	Handläggare
	Telefonnummer
	E-postadress

Bilagor

*Obligatoriska bilagor

A Information om försäkringen

☐	A.1	Beslut om förmån – om det finns
☐	A.2	Kopia av information till den försäkrade om att samarbete har begärts och vad samarbetet innebär*
☐	A.3	
☐	A.4	

B Dokumentation från myndighetens utredningar

☐	B.1	Dokumentation från kartläggningssamtal eller motsvarande*
☐	B.2	Dokumentation från flerpartsmöten
☐	B.3	
☐	B.4	

C Medicinsk dokumentation

☐	C.1	Aktuellt läkarintyg*
☐	C.2	Läkarutlåtande eller motsvarande
☐	C.3	

D Redogörelse för tidigare genomförda rehabiliteringsåtgärder

☐	D.1	Dokumentation av utförda rehabiliteringsåtgärder
☐	D.2	Utlåtande eller intyg från arbetsgivaren
☐	D.3	
☐	D.4	

E Övriga bilagor

☐	E.1
☐	E.2

Ifyllnadsbeskrivning

1. En förutsättning för samarbete kring rehabilitering är att den försäkrade har rätt till en förmån från det behöriga landet. Det är det land som personen är försäkrad i (oftast arbetslandet) som är behörigt land. Ange vilken förmån den försäkrade har, till exempel sjukpenning. Om det är fråga om partiell sjukpenning bör du också skriva detta under "Övriga upplysningar". Där eller under "Andra förmåner från behörigt land" bör du också skriva om den försäkrade även har någon annan form av försörjning och i så fall vilken.
2. Här ska du ange hur länge den aktuella förmånen som längst kan betalas ut i normalfallet för att bosättningslandet ska kunna förhålla sig till detta. Om det är sjukpenning som den försäkrade har ska du ange datumet för dag 914.
3. En förutsättning för samarbete kring rehabilitering är att den försäkrade är försäkrad i ett land i enlighet med EU:s lagvalsregler. Skriv datumet för den dag från vilken den försäkrade omfattas av lagstiftningen på grund av arbete.
4. Det kan vara viktigt för det andra landet att känna till andra förmåner som den försäkrade har eller eventuellt kommer att beviljas. I det här fältet ska du därför skriva beviljade och/eller sökta förmåner utöver den som anges under "Beviljad förmån". Det kan till exempel röra sig om sjukersättning eller föräldrapenning.
5. Ange om det finns arbetsgivare eller inte. Skriv det datum från vilket den försäkrade varit anställd hos den aktuella eller den senaste arbetsgivaren. Om anställningen har upphört, eller om anställningen är tidsbegränsad, ska du också skriva datum för den sista anställningsdagen. Om anställningen är tills vidare och pågår, behöver du inte skriva något till-och-med-datum.
6. Om det finns en person hos arbetsgivaren som ansvarar för eller är insatt i den försäkrades tidigare rehabilitering, skriver du namnet på denna person samt titel och tjänstebestämmelse eller motsvarande. Den som handlägger rehabiliteringen i det andra landet kan behöva ha kontakt med arbetsgivaren för att ställa frågor.
7. Det kan vara viktigt för den som ordnar med den försäkrades rehabilitering att veta vad han eller hon arbetat med tidigare. Beskriv därför kortfattat de faktiska arbetsuppgifter som ingår i den försäkrades aktuella och vid behov tidigare arbeten. Det är också viktigt att ange i vilken omfattning den försäkrade arbetade när han eller hon blev sjuk.
8. Det här fältet innehåller själva begäran om att ingå ett samarbete om arbetslivsinriktad rehabilitering. För att den försäkrade ska få den rehabilitering som han eller hon behöver måste du beskriva den försäkrades behov av rehabilitering, så att det framgår att han eller hon faktiskt behöver rehabiliteringsåtgärder. Du måste också skriva syftet med rehabiliteringen, till exempel att den försäkrade så snabbt som möjligt ska återfå eller öka sin arbetsförmåga i förhållande till ett arbete på arbetsmarknaden.
9. Det är det andra landet som utreder vad de kan erbjuda, men här kan du skriva förslag som visar vilken typ av åtgärder som kan bli aktuella i ärendet, till exempel arbetsträning eller praktik.
10. Det kan vara viktigt för den som ska samordna rehabilitering i bosättningslandet att veta vad som redan har gjorts och varför det behövs ytterligare rehabiliteringsåtgärder. Det är också viktigt att det framgår varför det inte är aktuellt med rehabilitering som leder till ett arbete hos arbetsgivaren. Det kan till exempel vara att den försäkrade är arbetslös, eller på grund av sjukdom inte kan återgå i tidigare arbete. Det kan också handla om att arbetsgivaren inte har kunnat anpassa arbetsuppgifterna eller omplacera den försäkrade.
11. Här kan du skriva mer information som kan vara relevant för institutionen i det andra landet. Om det inte finns tillräcklig plats på blanketten kan du lämna mer information i en bilaga.

SLUTTRAPPORT

«logo, navn, trygdeinstans»

(Begäran om samarbete för arbetslivsinriktat rehabilitering i enlighet med den bilaterala överenskommelsen mellan nordiska länder)

Denne rapporten skal fylles ut i grenseoverskridende situasjoner der en person i et nordisk land gjennomfører tiltak i et annet nordisk land og der sistnevnte trygdemyndighet har oppfølgingsansvar i tiltaksperioden. (Denne rapporten kommer i tillegg til evt. annen rapport fra tiltaksarrangør/trygdeinstans.)

PERSONALIA PÅ PERSON SOM HAR DELTATT I TILTAKET	
Navn:	
Id.nr. i arbeidslandet:	Id.nr. i bostedsland:

FAKTA OM TILTAKET	
Tiltakstype:	
Periode avtalt før start.	Til dato:
Fra dato:	
Heltid/Deltid – hvor mange dager i uken og hvor mange timer pr. dag var avtalt før start:	
Faktisk gjennomført:	
Dager pr. uke:	Timer pr. dag:

HVA HAR TILTAKET KONKRET INNEHOLDT AV ARBEIDSOPPGAVER, MODULER, FASER:

HVA FUNGERTE?

HVA FUNGERTE IKKE?

SPESIELLE BEHOV FOR TILRETTELEGGING I TILTAKET? ☐ JA ☐ NEI

HVIS JA - SPESIFISER:

VIL PERSONEN FUNGERE I DET ORDINÆRE ARBEIDSLIV? ☐ JA ☐ NEI

Hvis ja – hvilke konkrete stillingstyper er aktuelle for personen:

Hvis nei – hva anbefales videre:

HAR DET VÆRT KONTAKT MED LEGE/FYSIOTERAPEUT/PSYKOLOG O.L. I TILTAKET: ☐ JA ☐ NEI

DATO:

UNDERSKRIFT: _____ NAVN PÅ SAKSBEHANDLER: _____

STEMPEL:

Översikt över sjukförsäkringarna i Norden

	DANMARK	FINLAND	ISLAND	NORGE	SVERIGE
<u>SJUKLÖN</u>					
Karens:	Ingen karens	Ingen karens	Ingen karens	Ingen karens	En karensdag
Ersättningsnivå:	100 % av lön	100 % av lön	100 % av lön	100 % av lön	80 % av lön
Maximal tid:	Dag 1-21	Dag 1-10	En månad	Dag 1-16	Dag 2-14
<u>SJUKPENNING</u>					
Villkor:	Nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller skada	Oförmåga att utföra sitt vanliga eller annat jämförbart arbete på grund av sjukdom	Arbetsoförmåga på grund av sjukdom	Arbetsoförmåga på grund av funktionsnedsättning som beror på sjukdom eller skada	Nedsatt arbetsförmåga med minst en fjärdel på grund av sjukdom
Karens:	Ingen karens	Ingen karens	Ingen karens	Ingen karens	En karensdag
Ersättningsnivå:	Högst 4075 DKR/vecka eller 110 DKR/ timme	Inkomster till 35 000 €/år = 70 % däröver till 54 000 €/år = 40 % däröver 25 %	Anställda = 80 % av lön + sjukdagpenning från SI = 1325 ISK/dag och 363 ISK/dag och barn	Anställda/frilans = 100 % Egna företagare = 65 % (möjlighet att försäkra sig till 100 %)	Sjukpenning på normalnivå ca 80 % av SGI och på fortsättningsnivå ca 75 % av SGI

	DANMARK	FINLAND	ISLAND	NORGE	SVERIGE
Maximal tid:	22 veckor inom en ramtid på 9 månader	300 vardagar, lördagar och dagar före helg inom en ramtid på 2 år	Från fackförening 1-9 månader Från SI 52 veckor inom en ramtid på 24 månader	52 veckor inom en ramtid på 3 år Egna företagare 50 veckor	364 dagar på normalnivå inom en ramtid på 450, därefter på fortsättningsnivå i högst 550 dagar
REHABILITERINGS-PENNING					
Villkor:	Revalideringsydelse vid nedsatt arbetsförmåga på grund av psykiska, fysiska eller sociala skäl. Ersättning kan betalas vid arbetsträning, utbildning eller omskolning	Från FPA vid yrkesinriktad rehabilitering, medicinsk rehabilitering och rehabilitering enligt prövning, då rehabiliteringen har återgång i arbete som mål och den försäkrade på grund av rehabiliteringen är förhindrad att arbeta. Vid yrkesinriktad rehabilitering kan ersättning även betalas från Arbetspensionsanstalten.	När det inte är möjligt att fastställa graden av permanent invaliditet finns möjlighet till rehabiliteringsinsatser och rehabiliteringspenning.	Arbidsavklaringspenger kan beviljas om arbetsförmågan är nedsatt med minst hälften och den försäkrade genomgår behandling, rehabilitering eller andra insatser för återgång i arbete.	Nedsatt arbetsförmåga med minst en fjärdedel p grund av sjukdom och de försäkrade deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering för att förkorta sjukdomstiden.
Ersättningsnivå:	För personer över 30 år 17663 DKR/månad motsvarande högsta ersättningen vid arbetslöshet För personer under 30 år samma nivå som kontanthjälp	Beräknas utifrån den försäkrades arbetsinkomst eller tidigare förmån	Lagstadgad rehabiliteringsersättning	66 % av inkomstunderlag som fastställs utifrån tidigare inkomst	Motsvarar sjukpenning på normalnivå ca 80 % av SGI och på fortsättningsnivå ca 75 % av SGI

	DANMARK	FINLAND	ISLAND	NORGE	SVERIGE
Maximal tid:	5 år	Ingen	Normalt 18 månader I särskilda fall 36 månader	4 år	Normalt högst ett år
<u>VID LÅNGVARIG ELLER VARAKTIG ARBETSOFÖRMÅGA:</u>	Förtidspension	Invaliddpension/ Sjukpension	Invalidditetsersättning/ Folkpension	Uförepension	Sjukersättning/ Aktivitetsersättning
Villkor:	Varaktigt nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller skada	Varaktigt nedsatt arbetsförmåga	Förlust av arbetsförmågan till minst hälften för invalidditetsersättning, permanent arbets- oförmåga på minst 75 % för folkpension	Varaktigt nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller handikapp	Stadigvarande nedsättning av ar- betsförmågan på grund a sjukdom

Nationella lagar i Island som gäller vid beviljande av rehabiliteringsersättning

1. Lag om social stöd, nr. 99/2007, 7§. (gäller rätt till rehabiliteringsersättning).
2. Lag om socialförsäkring, nr. 100/2007, 18§, 20§, 21§, 22§, 52§ och 53§.

Lag om social stöd, nr. 99/2007, 7§.

Tillåtet är att betala rehabiliteringsersättning, till individer i åldern 18-67 år, i högst 18 månader när det inte är klart med fortsatt arbetsförmåga efter en sjukdom eller olycka. Rätt till rehabiliteringsersättning bygger på rehabiliteringsplan. Krav för betalning är att ansökande deltar i rehabilitering där målet är att öka arbetsförmåga och ska rehabiliteringsplanen ska vara godkänd av Tryggingastofnun rikisins. Individen ska ha uttömt sin rätt/ inte ha rätt till sjuklön från arbetsgivare, eller sjukpenning från fackförening eller vara försäkrad utifrån lag om arbetsförhetsförsäkring.

Tillåtet är att förlänga betalningstiden med ytterligare 18 månader, d.v.s. högst 36 månader om särskilda omständigheter föreligger.

Om rehabiliteringsersättning gäller bestämmelserna del a, 1 stycke, 4 stycke och 5 stycke i 18§ i lagen om socialförsäkring, nr. 100/2007. Om andra förmåner gäller samma regler som gäller om förtidspension, se dock 1 stycke 10§ i denna lag. Sjukhusvistelse vid rehabilitering kortare tid än ett år påverkar inte ersättning.

Tryggingastofnun rikisins ska se till att rehabiliteringsplanen efterföljs och förutsättning för ersättning fullföljs

Det är tillåtet för ministern att utfärda förordning om närmare genomförande av dessa bestämmelser, bl. a. vem skulle få ansvaret att göra rehabiliteringsplaner. ¹⁾

Lag om socialförsäkring, nr. 100/2007

18§ Förtidspension

1 stycke (18§)

Rätt till förtidspension har de som varit folkbokförda i Island enl. Kapitel II och är i åldern [18 – 67 år] och:

- a. har varit folkbokförda i Island åtminstone tre sista åren innan ansökan eller i sex månader om de hade full arbetsförmåga när de flyttade till landet.

4 stycke (18§)

Hel förtidspension ska vara ISK xxxxxx per år och betalas utifrån samma regler som folkpension, se dock 5 stycke. Uträkning av bostättningsstid ska enligt 1 stycke 17§, framräknas till ansökandes 67 års ålder.

5 stycke (18§)

Förtidspension ska minskas om pensionärens inkomst, enligt 16§, 2 och 3 stycke, överstiger ISK xxxxx per år och ska göras enligt 16§ bestämmelser. Om inkomsten är högre än denna

summa ska förtidspensionen minskas med 25% av den överstigande inkomsten tills den nått en viss inkomstgräns då faller betalningarna ner.

20§ Barntillägg

1 stycke

Barntillägg betalas med barn yngre än 18 år, om annat eller båda föräldrar är döda eller förälder är förtidspensionär (gäller också för de som har rehabiliteringsersättning), om annat föräldarna eller barnet har varit folkbokförda i Island åtminstone tre sista åren innan ansökan. Om båda föräldrar är döda eller förtidspensionärer skafördubblat barntillägg betalas. Varken regler om minskning av pension enligt 17§, 2 stycke eller 18§, 5 stycke påverkar rätt till barntillägg.

21§ Åldersrelaterad pensionstillägg

1 stycke

Åldersrelaterad tillägg betalas till de som beviljats förtidspension enligt 18§ eller hel förtidspension enligt 34§. Åldersrelaterat pensionstillägg betalas också till de som beviljats rehabiliteringsersättning enligt Lag som socialt stöd. [Om tillägget gäller bestämmelser i 18§ 1 stycke, 2 stycke, del 2, 4 och 5 stycke angående bosättningstid, invalidetsbedömning och minskning av belopp på grund av inkomst]. Tilläggsbeloppet utgår, enl. 2 stycke, från individens ålder vid första bedömning av 75% invaliditet enl. 18§, 1 och 2 stycke och 34§ eller om individen uppfyller de krav som ställs i Lag om socialt stöd, 7§.

2 stycke

Månadsbelopp av åldersrelaterad pensionstillägg, enl. 1 stycke ska enl. 18§ vara del av hel förtidspensions månadsbelopp och utgå från individens födelsedag enligt följande:

18 till och med 24 år	100%
25 år	95%
26 år	90%
27 år	85%
28 och 29 år	75%
30 och 31 år	65%
32 och 33 år	55%
34 och 35 år	45%
36 och 37 år	35%
38 och 39 år	25%
40 till och med 45 år	15%
46 till och med 50 åra	10%
51 till och med 55 år	7,5%
56 till och med 60 år	5%
61 till och med 66 år	2,5% ²⁾

Tillåtet är att utfärda förordning om närmare utförande av denna paragraf.

22§ Inkomstförsäkring

Här är regler om vilket belopp sökande har rätt till utifrån annan inkomst än pensionen

52§

1 stycke

Ansöka skall om alla förmåner från Tryggingastofnun och [Sjúkratryggingar], samt ersättning enligt 63§.... Enligt 17§ behöver förtidspensionärer dock inte ansöka särskilt om folkpension när de fyller 67 år. Ansökningar om förmåner ska göras på speciella blanketter från Tryggingastofnun [eller efter omständigheter Sjúkratryggingar] eller elektroniskt på blanketter [som finns på myndigheternas hemsidor].

2 stycke

Ansökande är skyldig att ge Tryggingastofnun [eller efter omständigheter Sjúkratryggingar] all nödvändig information för underlag till bedömning av individens rätt till förmåner, belopp och utbetalning av ersättning samt revision av ersättning. Make till ansökande är också skyldig att ge information om sig, om det skulle kunna påverka beloppet av förmånen. Tryggingastofnun får elektroniskt eller på annat sätt, efter skriftligt medgivande från ansökande, ta fram nödvändig information om ansökandes och förmånstagarens inkomst hos skattemyndigheten, belopp från pensionsfonder, arbetslöshetsfond och arbetsförmedling och hos likvärdiga myndigheter utomlands när det är aktuellt. ....

53§

1 stycke

Alla ansökningar ska bedömmas så fort som möjligt och ska förmån räknas från den dag ansökande uppfyller de krav som ställs för förmånen. Andra förmåner än pension enligt kapitel III räknas dock från första dag månaden efter att rätt till förmån uppfylls och avslutas vid månadsskiftet då rätten till förmån är slut.

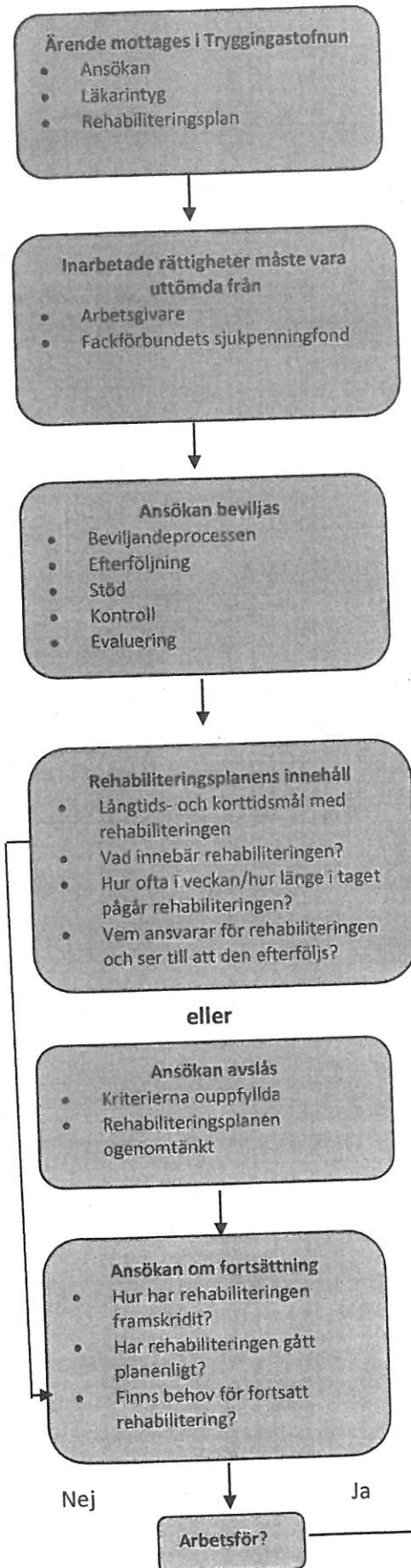
2 stycke

Förmån annan än olyckspension.... ¹⁾ ska aldrig bedömmas längre än två år retroaktivt från det att ansökan och andra underlag, som är nödvändiga för bedömning om rätt till ersättning och belopp, mottogs i Tryggingastofnun.

3 stycke

Det som ligger till grund för bedömning av rätt till förmån kan revideras när som helst och ersättning beslutas utifrån de ändringar som framkommit.

Ansökningsprocess för rehabiliteringsersättning

Ärende mottages i Tryggingastofnun

Sökande ansöker om rehabiliteringsersättning, läkare skickar läkarintyg. Rehabiliteringsplan som läkare/behandlare/rådgivare, som fortsättningsvis kallas *rehabiliteringsaktör*, har tagit fram tillsammans med sökande måste alltid följa med och vara undertecknad av båda parter. Tryggingastofnun granskar ansökningar och bifogade handlingar samt tar ställning till om sökandens problematik ligger inom Tryggingastofnuns område eller ej.

Inarbetade rättigheter

Bekräftelse om huruvida eller när sökanden uttömt sina rättigheter till sjuklön/sjukpenning måste lämnas till Tryggingastofnun från arbetsgivare och/eller fackförbundets sjukpenningfond.

Rehabiliteringsplanens innehåll

I rehabiliteringsplanen ska rehabiliteringens långtids- och korttidsmål ingå samt en plan som innefattar följande information:

- Information om rehabiliteringens innehåll
- Hur ofta i veckan och hur länge åt gången rehabiliteringen pågår
- Planerad återgång till arbetsmarknaden
- Ansökningsperiodens längd

Rehabiliteringsplanen skall göras i samarbete mellan rehabiliteringsaktören och sökanden. Huvudmålet ska vara att bidra till ökad arbetsförmåga som ska leda till återgång till arbete. Om rehabiliteringsplanen är oklar kan det behövas ytterligare information från sökanden eller rehabiliteringsaktören.

Rehabiliteringsplanen ska vara undertecknad av sökanden och den rehabiliteringsaktör som är ansvarig för att rehabiliteringen följs enligt planen.

Ansökan beviljad

Ansökan beviljas om Tryggingastofnun bedömer att rehabiliteringsplanen uppfyller de krav och villkor som ställs. Rehabiliteringsersättning beviljas längst sex månader varje gång. Behövs längre rehabiliteringstid måste Tryggingastofnun få en förnyad rehabiliteringsplan där det ansöks om fortsättning. Rehabiliteringsersättning betalas i förskott och beviljas från månadsskiftet efter att alla relevanta handlingar har lämnats in hos Tryggingastofnun och under förutsättning att den sökande har uttömt sina rättigheter till sjuklön/sjukpenning hos arbetsgivare och fackförbundets sjukpenningfond. Den ansvarige för rehabiliteringsplanen skall vara stödande för den sökande samt kontrollera att rehabiliteringen genomförs enligt ursprunglig plan. Om sökande inte följer rehabiliteringsplanen ska rehabiliteringsaktören meddela Tryggingastofnun och utbetalningen av rehabiliteringsersättning stoppas.

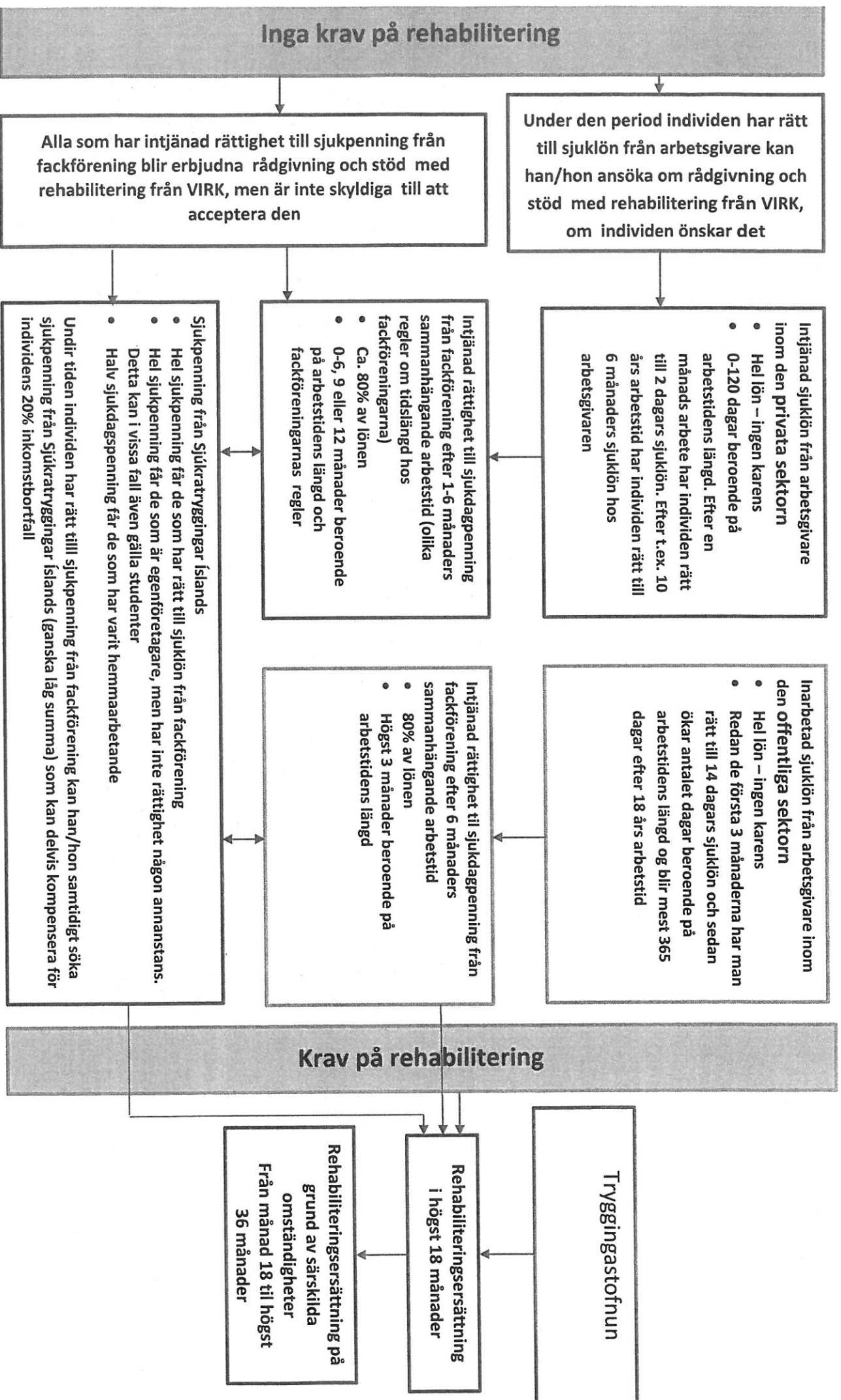
Avslag av ansökan

Bedömer Tryggingastofnun att sökande inte uppfyller de kriterier som behövs för betalning av rehabiliteringsersättning avslås ansökan. Det kan också ske om rehabiliteringsplanen bedöms vara ogenomtänkt eller om planen om återgång till arbete är oklar eller saknas.

Ansökan om fortsättning

Om rehabiliteringsaktören bedömer fortsatt behov av rehabilitering måste en ny rehabiliteringsplan lämnas in hos Tryggingastofnun med begäran om förlängning. Planen ska innehålla en evaluering av hur rehabiliteringen har gått; huruvida den har gått planenligt, eller om omständigheterna har förändrats under perioden. Utifrån den bedömningen, samt planens fortsatta innehåll kan ett beslut fattas. Den nuvarande planen avslås om Tryggingastofnun bedömer att den inte är tillräckligt ändamålsenlig. När rehabiliteringen bedöms som färdig ska rehabiliteringsaktören skicka en slutrapport till Tryggingastofnun.

Regler angående rehabilitering i Island

Rehabiliteringsplan

Fyll i de markerade fälten

Underteckad rehabiliteringsplan lämnas till

Tryggingastofnun

1. Namn:

Personnummer:

2. Mål och syfte med rehabiliteringen. Kortids- och långtidsmål där syftet är ökad arbetsförmåga och återgång till arbete.

3. Social- och medicinsk utredning: Ska innehålla information om deltagandes hälsodeklaration, social bakgrund, studie- och arbetsbakgrund, tidigare rehabiliteringar samt planer till att den sökande kan bli tillgänglig för arbetsmarknadens förfogande.

4. Om ansökan gäller fortsättning för rehabiliteringsersättning: Redogör hur den tidigare beviljade rehabiliteringen har gått.

Aktivitets- och eller rehabiliteringsplan

5. Aktivitets- och/eller rehabiliteringsplan:

Ska innehålla information om rehabiliteringens innehåll, antal besök i rehabiliteringsåtgärder per vecka och timmar per besök. Redogör även för den tidsperiod ansökan ska gälla.

6. Rehabiliteringens tidsperiod som ansöks:

Periodens början (datum.)   Periodens slut (datum)

7. När beräknas den sökande bli tillgänglig för arbetsmarknadens förfogande?

Rättigheter och skyldigheter

Rehabiliteringsaktör ger den deltagande stöd och råd angående mål och rehabiliteringsåtgärder under rehabiliteringsperioden och ansvarar för att rehabiliteringsplanen efterföljs.

Deltagande i rehabiliteringen åtar sig att delta i rehabilitering från periodens början till slut. Om deltagande inte deltar i rehabiliteringen utifrån rehabiliteringsplanen ska rehabiliteringsaktören meddela det till Tryggingastofnun och utbetalning av rehabiliteringsersättningen avslutas.

Ort och datum

Undertecknande av deltagare

Undertecknande av ansvarig rehabiliteringsaktör

Arbetsplats

Arbetsstitel

Finland

Kontantförmån

Sjukdagpenning (FPA)

Rätten/Betalningen

Rätten: Rätt till sjukdagpenning har en försäkrade som på grund av sjukdom är oförmögen att utföra sitt vanliga arbete eller därmed nära jämförbart arbete.

Partiell sjukdagpenning kan beviljas en försäkrade som har arbetat heltid, är arbetsoförmögen och som återgår till sitt arbete på deltid.

Betalningen: Sjukdagpenning beviljas högst till utgången av kalendermånaden före den månad då antalet sjukdagpenningssdagar skulle uppgå till 300 vardagar (ungefär 1 år). Beloppet beräknas utgående från den försäkrades arbetsinkomster eller tidigare förmån.

Partiell sjukdagpenning beviljas högst 120 vardagar och beloppet är hälften av beloppet av sjukdagpenningen.

FPAs tillämpningsansvisningar:

<http://www.kela.fi/web/sv/anvisningar-om-enskilda-formaner>

- Sjukdagpenning
- Partiell sjukdagpenning

Rehabiliteringspenning (FPA)

Rätten: Rehabiliteringspenning kan betalas för yrkesinriktad rehabilitering, medicinsk rehabilitering och rehabilitering enligt prövning.

Rehabiliteringspenning beviljas, då rehabiliteringen har ett samband med ett arbetslivsmål, rehabiliteringsklienten på grund av rehabiliteringen är förhindrad att arbeta för egen eller annans räkning, och det finns en lagstadgad grund för rehabiliteringen. Rehabilitering ordnas av FPA, arbetsgivaren eller hemkommunen (hälso-/socialvård).

Betalningen: Rehabiliteringspenning betalas för den tid det tar att genomföra rehabiliteringsprogrammet. Beloppet beräknas utgående från den försäkrades arbetsinkomster eller tidigare förmån.

Rehabiliteringspenning betalas i perioder i efterskott. Utbetalning av rehabiliteringspenning förutsätter en utredning om klientens deltagande i rehabilitering.

FPAs tillämpningsansvisningar:

<http://www.kela.fi/web/sv/anvisningar-om-enskilda-formaner>

- Rehabiliteringspenning

Rehabiliteringspenning (arbetspensionsanstalten):

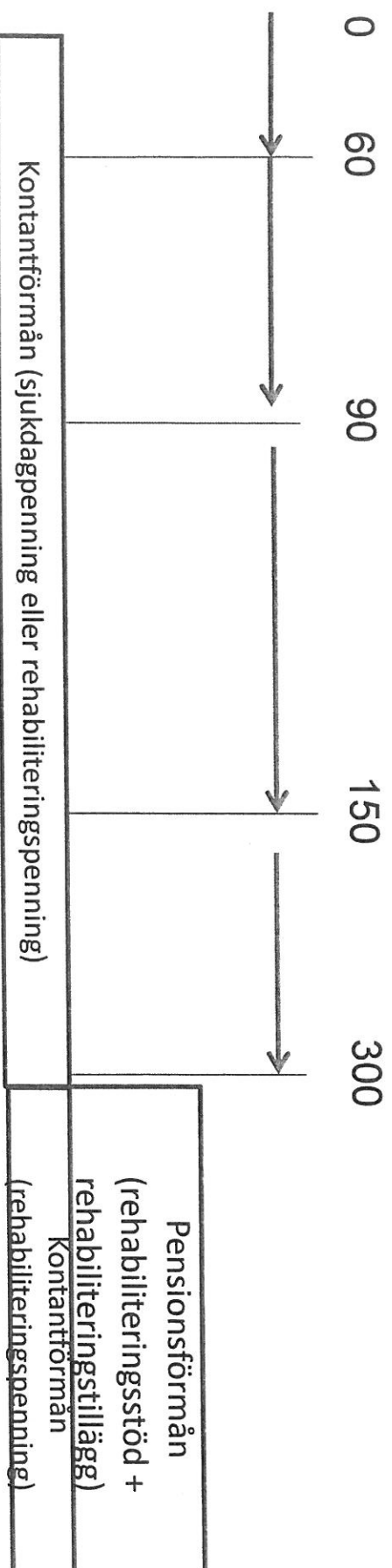
Rätten: Den försäkrade har rätt till rehabiliteringspenning för de kalendermånader, då han/hon helt eller delvis är

	förhindrad att förvärvsarbeta på grund av den yrkesinriktade rehabiliteringen. Enligt arbetspensionsreglerna rehabiliteringspenningen är lika stor som det sammanräknade beloppet av de grundpensioner enligt arbetspensionslagarna, förhöjt med 33 procent, som arbetstagaren skulle ha rätt till om han eller hon hade blivit arbetsoförmögen när ansökan om rehabilitering blev anhängig. Betalningen: Rehabiliteringspenning betalas för den tid det tar att genomföra rehabiliteringsprogrammet. Rehabiliteringspenning betalas antingen som full eller partiell rehabiliteringspenning. Den partiella rehabiliteringspenningens belopp är hälften av full rehabiliteringspenning. Rehabiliteringspenningen betalas till halva beloppet om rehabiliteringsklienten under den tid den aktiva rehabiliteringen pågår förtjänar mer än hälften av den stabiliserade lönen. PCS:s tillämpningsansvisningar: www.tyoelakelakipalvelu.fi >På svenska >Rehabilitering >Rätt till förmånen > Rehabiliteringsförmåner
Rehabiliteringsunderstöd (arbetspensionsanstalten) =rehabiliteringspenning utan förhöjning	Rehabiliteringspenning kan beviljas i form av prövningsbaserat rehabiliteringsunderstöd. Betalningen: Understödet kan betalas för den tid det tar att utarbeta en yrkesinriktad rehabiliteringsplan. Rehabiliteringsunderstöd kan betalas också för väntetiden innan rehabiliteringen börjar och för tiden mellan rehabiliteringsperioderna (mellanliggande tid). PCS:s tillämpningsansvisningar: PCS:s tillämpningsansvisningar: www.tyoelakelakipalvelu.fi >På svenska >Rehabilitering >Rätt till förmånen > Rehabiliteringsförmåner
Rehabiliteringstillägg till invalidpension (arbetspensionsanstalten)	Person som får invalidpension eller rehabiliteringsstöd, betalas ett rehabiliteringstillägg till pensionen för den tid som den aktiva rehabiliteringen pågår, om personen fortfarande är arbetsoförmögen. (Invalidpensionen beviljas i form av rehabiliteringsstöd på viss tid när pensionssökandens arbetsförmåga antas bli återställd genom vård- eller rehabiliteringsåtgärder.) PCS:s tillämpningsansvisningar: PCS:s

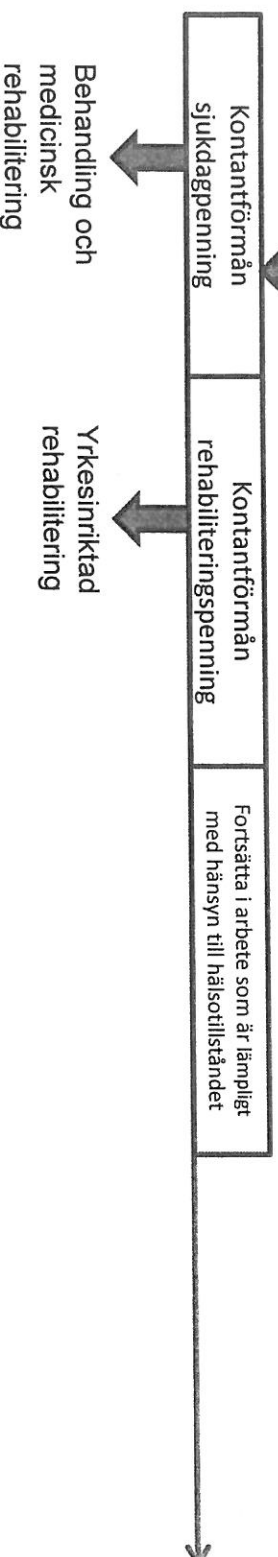
	tillämpningsansvisningar: www.tyoelakelakipalvelu.fi >På svenska >Rehabilitering >Rätt till förmånen > Rehabiliteringsförmåner
Rehabiliteringsstöd (FPA) + Rehabiliteringspenning till pensionstagare (FPA)	Rätten: Person som är arbetsoförmögen en viss tid efter sjukdagpenningen kan beviljas rehabiliteringsstöd. Syftet är att trygga personens utkomst, underlätta återgången till arbetet och att genom vård eller rehabilitering under stödtiden förhindra att personen blir permanent sjukpensionerad. Betalningen: Rehabiliteringsstöd betalas av FPA om person inte har rätt till rehabiliteringsstöd från pensionssystemet. Person kan också få en del av stödet från pensionssystemet och en del från FPA. Som rehabiliteringspenning till pensionstagare betalas en tiondedel av summan av personens månatliga pensioner. FPAs tillämpningsansvisningar: http://www.kela.fi/web/sv/anvisningar-om-enskilda-formaner ➤ Sjukpension ➤ Rehabiliteringspenning

Länkar till PCS websidor "Työeläkelakipalvelu" uppdateras under hösten 2014 när sidorna har publicerats på svenska.

Rehabilitering, kontantförmåner, pensionsförmåner

Exempel Ansökan om yrkesinriktad rehabilitering och planering av rehabiliteringen

I exemplet har behovet av rehabilitering observerats efter 60 dagar med sjukdagpenning. Personen har sökt yrkesinriktad rehabilitering. Kontantförmånen under tiden av rehabilitering är rehabiliteringspenning. När rehabiliteringen avslutas fortsätter personen i ett arbete som är lämpligt med hänsyn till hälsotillståndet.

Sjukdagpenning

- Kan betalas för högst 300 dagar
- Försättningen är arbetsförmåga för det egna arbetet

Utreddning av möjligheterna till rehabilitering under sjukdagpenningssperioden

- 60 dagar med sjukdagpenning → utredning av rehabiliteringsbehovet (FPA)
- 90 dagar med sjukdagpenning → utredning av möjligheterna att fortsätta arbeta och återgå i arbete (företagshälsovården)
- 150 dagar - Uppmaning att utreda rehabiliteringsmöjligheterna eller om arbetsförmågan fortgår, uppmaning att söka pension

Arbetsförmåga som varar längre tid än ett år

- Sjukdagpenning kan betalas för högst 300 dagar
- Om villkoren för att få pension uppfylls ändras förmånen till sjuk-/invalidpension
- Rehabiliteringsstöd = pensionsförmån som beviljas för en viss tid, försätter en vård- och rehabiliteringsplan
- Sjuk-/invalidpension tills vidare
- Arbetspensionen kan vara
  - en full invalidpension, arbetsförmågan nedsatt 3/5
  - eller delinvalidpension, arbetsförmågan nedsatt 2/5
  - delinvalidpensionen är hälften av full invalidpension
- Det finns inte delpension i FPA. Arbetspensioner och övriga fortlöpande ersättningar inverkar på folkpensionens belopp

Kontantförmåner och inledande av rehabilitering

- Yrkesinriktad rehabilitering kan starta i vilket skede som helst under sjukdagpenningssperioden
- Försättning → den yrkesinriktade rehabiliteringen kan börja när vården är i ett sådant skede att rehabilitering till arbete som är lämpligt med hänsyn till hälsotillståndet är möjlig
- Under rehabiliteringen utgörs inkomsten av
  - sjukdagpenning under tid av vård och medicinsk rehabilitering
  - rehabiliteringspenning under tid av yrkesinriktad rehabilitering (arbetsförmåga på mindre än ett år eller graden av arbetsförmåga ger inte rätt till pension)
  - Pensionsförmån om arbetsförmågan fortgår mer än ett år och graden av arbetsförmåga ger rätt till pension

Förmånens belopp: sjuk-/invalidpension + rehabiliteringstillägg

Arbetslivsinriktad rehabilitering – åtgärder i Finland (FPA och arbetspensionsanstalten)

Se på nätet:

FPA

- <http://www.kela.fi/web/sv/rehabilitering>
- <http://www.kela.fi/web/sv/anvisningar-om-enskilda-formaner>
> Yrkesinriktad rehabilitering

Arbetspensionanstalten

- <http://www.tyoelake.fi/sv/erilaisiaelakkeita/kuntoutus/Sidor/default.aspx>
- PCS:s tillämpningsansvisningar : <http://www.tyoelakelakipalvelu.fi>
> På svenska > Förmåner > Rehabilitering
- Länkarna till PCS websidor "Työeläkelakipalvelu" uppdateras under hösten 2014 när sidorna har publicerats på svenska.

Rehabiliteringsrådgivningen

Pensionsanstalternas och FPA:s rehabiliteringsexperterna erbjuder både allmän rådgivning och detaljerad information om och vägledning till arbetslivsinriktad rehabilitering.

Rådgivningen riktar sig till försäkrade, arbetsgivare samt det övriga rehabiliteringsnätverket i frågor som gäller rehabilitering inom arbetspensionssystemet och FPA.

Under de olika skedena av ärendets behandling ger rehabiliteringsexperterna råd och vägledning till rehabiliteringsklienten vid planeringen av ett lämpligt rehabiliteringsprogram samt ordnar finansieringen av rehabiliteringsåtgärderna.

FPA

Yrkesinriktad rehabiliteringsutredning (FPA)

- Syftet är att tillsammans med klienten och multidisciplinära teamet identifiera och bedöma de faktorer som påverkar klientens arbets- och/eller studieförmåga och utreda behovet av och möjligheterna till medicinsk och särskilt yrkesinriktad rehabilitering. Målet är att klienten ska kunna fortsätta i, återvända till eller komma ut i arbetslivet.
- Rehabiliteringsutredningen resulterar i en individuell yrkesinriktad rehabiliteringsplan jämte rehabiliteringsalternativ.
- Den totala omfattningen av en yrkesinriktad rehabiliteringsutredning fastslås individuellt och utredningen består av högst 12 rehabiliteringsdagar samt vid 1-3 uppföljningsdagar och/eller av 1–6 telefonsamtal då serviceproducenten kontakter klienten. Rehabiliteringen genomförs alltid i öppen vård.

Arbetsprövning (FPA) :

- Målet är att uppgöra eller justera planen för yrkesinriktad rehabilitering eller att få klienten placerad i arbetslivet.
- Ändamålet med arbetsprövning är att tillsammans med klienten klarlägga dennes möjligheter och förutsättningar att klara sig i arbetslivet eller studierna eller att gå ut i arbetslivet och att säkra att yrkesområdet är lämpligt.
- Arbetsprövning ordnas enligt klientens situation och behov antingen på rehabiliteringsenheten eller på arbetsplatsen.
- Genomförande vid rehabiliteringsenheten:
  - I arbetsprövningen ingår en inledande kartläggning under 1–5 dagar samt egentlig arbetsprövning som pågår i 34–38 dagar och 1-3 uppföljningsdagar. Klienten prövar på arbetsuppgifter i praktiken antingen vid rehabiliteringsenheten eller på utomstående arbetsplatser.
- Genomförande på en arbetsplats
  - Klienten söker själv en lämplig arbetsprövningsplats. Arbetsprövning pågår i 20-40 dagar.

Utbildningsprövning (FPA)

- Utbildningsprövningen är avsedd för bedömningen av utbildningsmöjligheterna för gravt handikappade unga eller för andra som upplever speciella svårigheter med att välja utbildningsområde.
- Ändamålet med prövningen är att få en bild av de krav som utbildningen ställer på klienten och av de förutsättningar han eller hon har att klara sig inom yrkesområdet i fråga. Under prövningen har klienten möjlighet att bekanta sig med skollivet och att bedöma sitt intresse för ett visst utbildningsområde.
- Utbildningsprövning ordnas huvudsakligen vid specialyrkesläroanstalter och vid andra yrkesläroanstalter.
- Prövningen tar enligt klientens individuella behov vanligen från några dagar upp till två veckor.

Arbetsträning (FPA):

- Syftet är att öka och förbättra klientens allmänna arbetslivsfärdigheter och att klienten ska lära sig en viss arbetsuppgift eller -process och att utreda hur klienten klarar av arbetsuppgifterna och om de är lämpliga för honom eller henne.
- Arbetsträning är handledning och övning i praktiskt arbete på en arbetsplats, en inrättning eller vid behov hemma hos klienten.
  - **Arbetsträning vid en rehabiliteringsenhet**
Arbetsträning beviljas i allmänhet för högst 120 träningsdagar (ca 6 månader) varav 1–5 dagar är inledande kartläggning, 104–108 arbetsträningsdagar och slutfasen omfattar 1 rehabiliteringsdag. Dessutom beviljas 1–10 uppföljningsdagar eller -besök enligt klientens

individuella behov. Av arbetsträningen ska minst 53 dagar vara arbetspraktik på en extern arbetsplats.

- **Arbetsträning på en arbetsplats**

Klienten söker själv en lämplig arbetsträningsplats. Arbetsträning pågår i cirka 4-6 månader.

- **Personlig arbetsträning**

FPA kan vid behov ordna arbetsträning också hemma hos klienten. Arbetsträningen utförs då av en expert på ifrågavarande område eller en institution som är specialiserad på träning, till exempel en arbetsklirik.

Arbetsträningen kan ordnas hemma hos klienten bland annat då en gravt handikappad klient får övning i arbete som passar klienten, och arbete hemma är ett ändamålsenligt alternativ med beaktande av klientens sjukdom eller funktionsnedsättning.

Arbetsträning för mentalvårdsklienter (FPA)

- Den primära sjukdom som nedsätter arbetsförmågan och försvårar sysselsättningen för en klient som väljs ut till träning är alltid en psykisk sjukdom. Dessutom kan klienterna också ha andra sjukdomar. Klienten ska ha en vårdrelation i första hand till en psykiatrisk enhet eller så ska den enhet som ansvarar för vården ha möjlighet till psykiatrisk konsultation.
- Förutom arbetslivsmålsättningarna stöder arbetsträningen också en helhetsinriktad rehabilitering. Den omfattar stöd för klienten att klara av vanliga rutiner i vardagen och att delta i aktiviteter utanför hemmet.
- I regel beviljas arbetsträning för mentalvårdsklienter för högst 240 träningsdagar (ca 1 år), varav praktiktiden på en extern arbetsplats utgör minst 94 dygn samt vid behov 20 uppföljningsdagar eller -besök.

Utbildning (FPA)

- Målet är att klienten ska kunna få ett arbete där sjukdomen eller funktionsnedsättningen inte förorsakar begränsningar eller där begränsningarna är så små som möjligt.
- Att ordna utbildning som yrkesinriktad rehabilitering förutsätter att klientens arbets- eller studieförmåga och förvärvsmöjligheter är väsentligt försvagade eller bedöms bli väsentligt försvagade inom de närmaste åren. Den planerade utbildningen och yrkesområdet ska vara lämpliga för klienten med avseende på sjukdomen eller funktionsnedsättningen. Dessutom ska utbildningen göra det möjligt för klienten att försörja sig på det arbete som han eller hon utbildar sig för.

Arbetspensionsanstalten:

Se på nätet:

Arbetspensionsrehabiliteringens metoder och rehabiliteringsplan

- Länkarna till PCS websidor "Työeläkelakipalvelu" uppdateras under hösten 2014 när sidorna har publicerats på svenska.

www.tyoelakelakipalvelu.fi

- >På svenska >Förmåner >Rehabilitering

Arbetspensionsrehabilitering

Vilka arbetspensionsrehabiliteringsåtgärder som ska vidtas övervägs i princip i samråd med den försäkrades arbetsplats, om sökandens anställning fortfarande är i kraft.

- I första hand utreder man alltid möjligheterna till nyarrangemang på sökandens egen arbetsplats.
- Om det inte går att finna ett sådant arbete på den egna arbetsplatsen eller hos arbetsgivaren som utgör en mindre risk för arbetsoförmåga, utreds den försäkrades möjligheter att få arbete på annat håll.
- Om de arbetsplatsinriktade rehabiliteringsåtgärderna inte leder till att sökanden kan fortsätta i ett arbete som är lämpligt med tanke på hälsotillståndet, utreder man som sista alternativ möjligheterna till omskolning.

Rehabiliteringsplan: Den yrkesinriktade rehabiliteringen planeras alltid individuellt enligt sökandens behov. Innan rehabiliteringen inleds ska sökanden lägga fram en plan för den yrkesinriktade rehabiliteringen till pensionsanstalten.

Arbetsprövning eller arbetsträning (pensionanstalten)

- Rehabilitering som ordnas på arbetsplatsen kan ske i form av arbetsprövning eller arbetsträning.
- Om rehabiliteringsklienten har en gällande anställning, utreder man först klientens möjligheter att få lämpligare arbetsuppgifter på arbetsplatsen eller möjligheter till omläggning av arbetet. Planen för rehabiliteringen på arbetsplatsen läggs vanligen upp i samråd med sökanden, arbetsplatsens företrädare och företagshälsovården.
- Målet är alltid göra det möjligt att fortsätta förvärvsarbete och ta till vara tidigare yrkeskompetens och arbetserfarenhet i uppgifter som är lämpliga med hänsyn till arbetsförmågan.
- Längden: Individuellt, vanligen från 3 till 6 månader. I allmänhet börjar rehabiliteringen på arbetsplatsen med arbetsprövning som vid behov kan fortsätta som arbetsträning

Utbildning (pensionanstalten)

- Utbildningen måste alltid leda till arbete eller yrke

- Det nya utbildnings- och yrkesområdet ska vara lämpligt med tanke på klientens sjukdom. Det nya yrket ska göra det möjligt att fortsätta i arbetslivet så länge som möjligt och minska risken för arbetsoförmåga.
- Principen är att man eftersträvar en utbildning som är på samma nivå som det sedvanliga yrket, men inom ett yrke som är lämpligare med tanke på hälsotillståndet. Men i vissa fall är det emellertid befogat att stödja utbildning som syftar till en lämpligare arbetsbild och som förutsätter att utbildningsnivån höjs.
- Längden: Beror på utbildningsprogrammet. Ingen maximum tid. Kan vara från några månader till 4 även fem år.

Näringsunderstöd (pensionanstalten)

- Näringsunderstöd kan beviljas i form av stöd för att inleda eller fortsätta med näringsverksamhet.
- Räntefritt lån eller lågräntelån eller understöd som är avsett för dem som vill starta ett eget företag, som vill genomföra ändringsarbeten eller etablera sig som yrkesutövare.

Kostnadsersättningar (pensionsanstalten)

- Rehabiliteringsklienten får ersättning för nödvändiga kostnader som arbetspensionssystemets yrkesinriktade rehabilitering medför, bl.a. för studie- och resekostnader.

Länkar

Länk till FPAs hemsida: www.fpa.fi

Länk till Pensionsskyddscentralens hemsida: <http://www.etk.fi/sve/>